

STICHTING VRIENDEN
VAN DE
CHRISTELIJKE BLINDENBIBLIOTHEEK,
LECTORI SALUTEM
ERMELO

JAARREKENING 2017

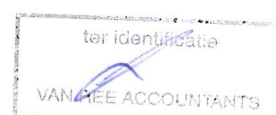
Postbus 131, 3850 AC Ermelo
Paul Krugerweg 39, 3851 ZH Ermelo
Telefoon : 0341-56 54 99
Email : info@cbb.nl
Website : www.stichtingvriendenvandecbb.nl

De Stichting Vrienden van de Christelijke Blindenbibliotheek, Lectori Salutem is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41035061

Inhoud

VERSLAG VAN HET BESTUUR	3
BALANS PER 31 DECEMBER 2017	6
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017	7
TOELICHTING OP DE JAARREKENING 2017	8
TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017	10
TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING 2017.....	13
OVERIGE GEGEVENS.....	14
VASTSTELLING JAARREKENING 2017	14
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	15

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Hierbij bieden wij u de jaarrekening 2017 aan van de Stichting Vrienden van de Christelijke Blindenbibliotheek, Lectori Salutem, sluitend met een positief saldo van baten en lasten van € 40.668

In het verslagjaar heeft de Stichting overeenkomstig haar doelstelling bijgedragen in de activiteiten van de Vereniging CBB, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, te Ermelo. De Stichting heeft de Vereniging een bedrag toegekend van € 100.053 waarvan € 98.123 voor de productie, reproductie en verzending van identiteitsgebonden lectuur.

Deze bijdrage is relatief laag omdat de daartoe bestemde giften van de Vereniging CBB gebruikt zijn voor het (re)produceren van christelijke lectuur in passende leesvormen. De Stichting heeft vervolgens het restant gefinancierd. Door deze bijdrage was de Vereniging in staat om de collectie van kranten en tijdschriften van protestants-christelijke signatuur in braille en/of grootletter en/of gesproken vorm uit te breiden naar ca. 100 titels. Zonder de bijdrage van de Stichting is de Vereniging niet in staat deze uitgaven blijvend te verzorgen.

Met ingang van 2016 draagt de Stichting niet meer bij aan de reiskostenvergoeding voor de vrijwilligers van de Vereniging. Dit conform het afgesproken beleid. De reiskostenvergoedingen zijn verdisconteerd in de tarieven de Vereniging.

Doelstelling en context

De Stichting heeft als doel steun te verlenen aan de activiteiten van de Vereniging CBB, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden (hierna te noemen de Vereniging), en zelf activiteiten te verrichten voor de Vereniging. De Vereniging heeft ten doel op basis van de grondslag van Gods Woord te voorzien in de behoefte aan lectuur en informatie bij blinden, slechtzienden, alsmede bij anderszins gehandicapten die zijn aangewezen op een passende vorm van lectuurvoorziening.

Werving en beheer van gelden

De Stichting voert zelf geen actief beleid om gelden te werven. Het vermogen van de Stichting is afkomstig van giften, erfenissen en legaten. De Stichting heeft een beleggingsportefeuille met een gematigd defensief profiel en leent zich goed om een inkomensstroom te genereren om de activiteiten van de Vereniging te kunnen blijven ondersteunen.

Tijdens de bestuursvergadering van 5 maart 2015 heeft het bestuur van de Stichting besloten om de gehele beleggingsportefeuille onder te brengen bij ABN AMRO en door hen te laten beheren. Hiervoor is een Treasury Statuut opgesteld.

Overgang naar onroerend goed

In het verslagjaar is een intensieve discussie gevoerd binnen het bestuur over de wijze waarop de gelden dienen te worden belegd.

Op basis van ingeschatte scenario's van zowel ING als ABN AMRO is gebleken dat het op de lange termijn (langer dan 10 jaar) niet is te verwachten, dat met een jaarlijkse onttrekking van € 150.000 - € 200.000 het vermogen van de Stichting in stand blijft.

Daardoor is besloten om te gaan beleggen in onroerend goed en gekozen voor huurwoningen.

De Stichting treedt hierbij niet op als projectontwikkelaar maar als investeerder.

Afgesproken is dat 50% van de totale investering zal worden gedaan vanuit de beleggingen en 50% zal worden gefinancierd met een hypothecaire geldlening.

In het najaar van 2017 is besloten om 26 nieuw te bouwen woningen te kopen, het zogenaamde project Passewaaij, fase III te Tiel.

Het beheer van de woningen, zowel huur als onderhoud, wordt uitbesteed aan een derde partij. Met de ING is een hypothecaire geldlening afgesloten voor 50% van het totale aankoopbedrag.

Voor de bestemming van het restant van het vermogen zal in 2018 een besluit worden genomen.

Te verrichten werkzaamheden en besteding van het vermogen

De Stichting zal zelf geen activiteiten ontplooiën op het gebied van de lectuurvoorziening voor blinden en slechtzienden of anderszins. De daadwerkelijke uitvoer van de activiteiten t.b.v. blinden en slechtzienden wordt verricht door de Vereniging.

De Stichting zal overeenkomstig haar doelstelling aan de Vereniging jaarlijks een ingediende declaratie voor de gemaakte kosten goedkeuren, om de Vereniging in staat te stellen overeenkomstig haar doelstelling christelijke lectuur te produceren, reproduceren en distribueren in braille, in grootletter, in digitale vorm en in gesproken vorm t.b.v. een ieder die is aangewezen op een passende vorm van lectuurvoorziening.

Daarnaast zijn periodieke declaraties mogelijk voor bijzondere projecten en innovatie met het oog op het beschikbaar stellen en houden van christelijke lectuur.

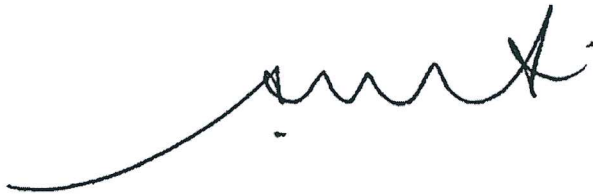
Samenstelling bestuur en directeur

Het bestuur van de Stichting Vrienden bestaat uit de volgende leden (peildatum 31 december 2017):

- de heer A. Noordergraaf, voorzitter
- de heer R. Brouwer, penningmeester
- de heer E. van Voorden, secretaris
- de heer G.J. Cornet

De heren Noordergraaf en Brouwer hebben zitting vanuit het bestuur van de Vereniging CBB. In de Statuten van de Stichting Vrienden is opgenomen dat in ieder geval drie leden van het bestuur benoemd worden door en uit het bestuur van de Vereniging CBB. Uit deze personen kiest het bestuur de voorzitter en de penningmeester.

Namens het bestuur van de Stichting Vrienden,

A. Noordergraaf, voorzitter

Ermelo, 22 november 2018

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(na winstbestemming)

<u>ACTIVA</u>	<u>31 dec. 2017</u> €	<u>31 dec. 2016</u> €
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	2.648.888	78.469
Financiële vaste activa		
Effecten	2.182.171	5.736.480
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen op korte termijn		
Te vorderen rente	6.218	7.050
Dividendbelasting	7.243	10.186
	13.461	17.236
Liquide middelen	<u>2.071.488</u>	<u>1.013.983</u>
	<u>6.916.008</u>	<u>6.846.168</u>
<u>PASSIVA</u>		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	6.549.742	6.509.074
Bestemmingsfonds	<u>41.971</u>	<u>41.971</u>
	6.591.713	6.551.045
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Vereniging Christelijke Blinden Bibliotheek	293.053	266.860
Belastingen	5.996	320
Overige schulden en overlopende passiva	<u>25.246</u>	<u>27.943</u>
	324.295	295.123
	<u>6.916.008</u>	<u>6.846.168</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

<u>BATEN</u>	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Giften	1.103	43.054
Erfenissen en nalatenschappen	0	7.941
Opbrengst gebouwen	36.759	36.597
Renteopbrengsten	13.348	6.335
Opbrengst beleggingen	<u>231.384</u>	<u>288.827</u>
	<u>282.594</u>	<u>382.754</u>
 <u>LASTEN</u>		
Directe besteding aan doelstelling		
Bijdrage aan Vereniging CBB	<u>98.123</u>	<u>71.930</u>
Overige kosten		
Kosten gebouwen	5.910	6.157
Kosten beleggingen	135.421	30.059
Overige lasten	<u>2.472</u>	<u>3.506</u>
	<u>143.803</u>	<u>39.722</u>
 <u>RESULTAAT</u>	 <u>40.668</u>	 <u>271.102</u>
 Bestemming van het resultaat		
Algemene reserve	40.668	229.131
Bestemmingsfonds	<u>0</u>	<u>41.971</u>
	<u>40.668</u>	<u>271.102</u>

TOELICHTING OP DE JAARREKENING 2017

Algemeen

De Stichting heeft tot doel steun te verlenen aan de activiteiten van de Vereniging Christelijke Blindenbibliotheek, thans geheten Vereniging CBB, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, te Ermelo of andere rechtspersonen waarvan de doelstellingen nauw verwant zijn met die van de Vereniging CBB.

Grondslagen voor balanswaardering bepaling van baten en lasten

Algemeen

De jaarrekening van de Stichting wordt opgesteld naar de grondslagen van historische kosten, tenzij anders vermeld naar de grondslagen van de Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder Winststreven

Hierna zijn specifieke grondslagen opgenomen.

Materiële vaste activa

Dit betreft een in 1992 in eigendom verkregen pand te Zeist, dat gewaardeerd wordt tegen de aanschafwaarde onder aftrek van lineair bepaalde afschrijvingen, ter grootte van 2,5% per jaar. In 2009 is dit pand verbouwd om het voor de komende jaren geschikt te maken voor verhuur. Deze verbouwing is in vijf jaar afgeschreven. Onderhoudskosten worden direct ten laste gebracht van het resultaat van het lopende boekjaar.

Verder betreft dit de aankoop van grond met daaraan verbonden een aanneemovereenkomst ter ontwikkeling van woningen. In 2017 is er sprake van een eerste waardering tegen de aankoopprijs en bijkomende kosten.

Effecten

De effecten bestaan uit aandelen en obligaties waarvoor actuele marktnoteringen bestaan. De effecten worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Gezien dit gebaseerd is op actuele marktnoteringen wordt binnen het eigen vermogen geen reserve voor niet-gerealiseerde resultaten onderscheiden. Nog niet gerealiseerde waarde-effecten worden direct in het resultaat verwerkt.

De waardering tegen actuele waarde geschied op basis van de slotkoersen van de laatste handelsdag van het verslagjaar.

Vermogen

Dit betreft de aan het vermogen toegekende saldi van baten en lasten van de Stichting, alsmede rechtstreeks aan het vermogen toegevoegde nalatenschappen, voor zover daarop een testamentaire beschikking rust.

Het exploitatiesaldo van het boekjaar wordt bepaald door de baten uit hoofde van activiteiten, giften, erfenissen en nalatenschappen, interest, bijdragen en overige baten te verminderen met de lasten over het jaar, op basis van historische kosten, rekening houdend met overlopende posten.

Vorderingen en schulden

De vorderingen en schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend op het jaar waarop ze betrekking hebben.

Inkomsten uit giften

Giften worden in beginsel verantwoord in het jaar waarin deze worden ontvangen.

Baten uit nalatenschappen

Inkomsten uit nalatenschappen worden verantwoord zodra deze bekend zijn en de omvang betrouwbaar kan worden bepaald.

Bijdrage aan de vereniging CBB

De bijdragen aan de Vereniging CBB worden toegerekend aan het jaar waarvoor ze zijn toegezegd. De bijdragen worden verwerkt zodra hiertoe door het bestuur van de Stichting is besloten en aan de Vereniging CBB is toegezegd. De toezegging kent doorgaans een maximum bedrag waarbij aan het einde van de verslaggevingsperiode de daadwerkelijk benodigde ondersteuning wordt vastgesteld.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Gebouwen en terreinen

De gebouwen betreffen materiële vaste activa die dienen als vastgoedbelegging. Dit betreft de volgende zaken:

- Pand Zeist, Stationslaan 10, aanschaf 1992. Dit kantoorgebouw wordt verhuurd. De laatste taxatie is in 2012 opgesteld ten behoeve van de verzekering waarbij Stationslaan 10 en 10a zijn getaxeerd op een totale waarde van € 680.000. De huurovereenkomst kent een stilzwijgende verlenging voor een periode van steeds drie jaren. De laatste automatische verlenging is geweest op 31 juli 2017.
- Project Tiel: dit betreft de aanschaf in september 2017 (levering: december 2017) van bouwterrein. Aan deze koop is de aanneemovereenkomst verbonden tot realisatie van 26 woningen.

	Pand Zeist €	Project Tiel €
<u>Stand per 1 januari</u>		
Aanschafwaarde	204.428	-
Cumulatieve afschrijving	<u>125.959</u>	<u>-</u>
	78.469	-
<u>Mutaties</u>		
Afschrijvingen	-/- 5.231	-
Investerings	<u>-</u>	<u>2.575.650</u>
	78.469	2.765.650
<u>Stand per 31 december</u>		
Aanschafwaarde	204.428	-
Cumulatieve afschrijving	<u>131.190</u>	<u>-</u>
	73.238	2.767.650
Totaal:		
Pand Zeist	€ 73.238	
Project Tiel	€ 2.575.650	
Boekwaarde 31 december 2017		<u>€ 2.648.888</u>

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Obligaties en deelnemingen in obligatiefondsen

Per 31 december 2016	€ 5.736.480	
Aan- en verkooptransacties/ontwikkeling marktwaaarde	<u>-€ 3.544.309</u>	
Per 31 december 2017		<u>-€ 2.182.171</u>

De beleggingen betreffen obligaties en fondsen met een actieve marktnoteringen. Waardeveranderingen in de effecten portefeuille worden dienovereenkomst rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

VORDERINGEN OP KORTE TERMIJN

Te vorderen rente

Rente spaarrekeningen	€ <u>6.218</u>
-----------------------	----------------

Dividendbelasting

Ingehouden en terug te ontvangen dividendbelasting 2017	€ <u>7.243</u>
---	----------------

LIQUIDE MIDDELEN

Betreft het totaal van de aanwezige geldmiddelen waaronder spaarrekeningen die op korte termijn opzegbaar zijn.

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

Stand per 31 december 2016	€ 6.509.074
Uit resultaatbestemming verslagjaar	<u>40.668</u>
Stand per 31 december 2017	<u>€ 6.549.742</u>

Dit eigen vermogen staat ter vrije beschikking van de Stichting, met uitzondering van een bedrag van € 42.858 waarop een testamentaire beschikking rust met de bepaling om dit bedrag alijdurend in stand te houden en de inkomsten daaruit aan te wenden binnen de doelstelling van de Stichting.

Bestemmingsfonds project Kameroen/Douala

Stand per 31 december 2016	€ 41.971
Uit resultaatbestemming verslagjaar	0
Stand per 31 december 2017	<u>€ 41.971</u>

De CBB heeft in het kader van het 100-jarig bestaan in 2012 geld ingezameld t.b.v. van de bouw van een school voor blinde kinderen in Kameroen. De Stichting Fakkel 2000 heeft de afgelopen jaren in samenwerking met de Stichting Wilde Ganzen getracht dit project te realiseren. Uiteindelijk is dit niet gelukt en is de gehele opbrengst ad. € 41.971 teruggestort naar de Stichting. Het bestuur zal zich nader gaan beraden over de bestemming van deze middelen.

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

Rekening-courant Vereniging CBB

Rekening courant CBB	€ 266.860
Bijdrage verslagjaar	<u>26.194</u>
	€ 293.054

Belastingen

Omzetbelasting	<u>5.996</u>
	€ 5.996

Omzetbelasting

Aangifte 4 ^e kwartaal 2017 (te vorderen)	16.895
Suppletie 2017	<u>-/- 22.891</u>
	€ 5.996

Overige schulden en overlopende passiva

Waarborgsommen Zeist	15.752
Kosten effecten	7.700
Controle jaarrekening 2017	1.750
Overige kosten	<u>43</u>
	€ 25.245

TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING 2017

	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
<u>Giften</u>		
Betreft giften van met name particulieren en kerken	<u>1.102</u>	<u>43.054</u>
<u>Erfenissen en nalatenschappen</u>		
In 2017 zijn 0 legaten ontvangen (2016: 4x)	<u>-</u>	<u>7.941</u>
<u>Opbrengst gebouwen</u>		
Betreft ontvangen huur van het pand te Zeist	<u>36.759</u>	<u>36.597</u>
<u>Renteopbrengsten</u>		
Rente spaarrekeningen	15.278	8.265
Rentekosten Rek. Courant Vereniging CBB	<u>-1.930</u>	<u>-1.930</u>
	<u>13.348</u>	<u>6.335</u>
<u>Resultaat op effecten</u>		
Effecten	<u>231.384</u>	<u>288.827</u>
<i>Dit betreft zowel het gerealiseerde resultaat (namelijk verkoopresultaten, ontvangen couponrente en ontvangen dividend) als het ongerealiseerde resultaat (namelijk de ontwikkeling in de marktwaarde van de portefeuille.</i>		
<u>Bijdrage aan Vereniging CBB</u>		
Bijdrage activiteiten CBB	98.123	71.930
Bijdrage reiskostenvergoeding vrijwilligers CBB		
Bijdrage activiteiten CBB	<u>98.123</u>	<u>71.930</u>
<u>Kosten gebouwen</u>		
Afschrijvingen	5.231	5.231
Onderhoudskosten / belastingen	<u>679</u>	<u>926</u>
	<u>5.910</u>	<u>6.157</u>
<u>Kosten beleggingen</u>		
Makelaarskosten	104.627	-
Betreft bewaarloon en provisie voor aan- en verkoop	<u>30.794</u>	<u>30.059</u>
	<u>135.421</u>	<u>30.059</u>
<u>Overige lasten</u>		
Accountantskosten	1.250	2.993
Bankkosten	260	
Overige organisatiekosten	<u>962</u>	<u>513</u>
	<u>2.472</u>	<u>3.506</u>

OVERIGE GEGEVENS

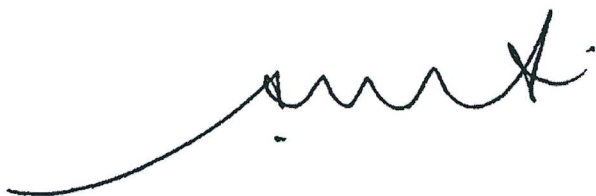
NIET UIT DE BALANS BLIKKENDE VERPLICHTING

Er is in 2018 een hypothecaire geldlening aangegaan bij de ING Bank voor een bedrag van € 2.815.000 ter financiering van het project Passewaaij III te Tiel.
De rente bedraagt 1,75%, de rentevaste periode is 10 jaar.
De looptijd is 20 jaar (aflossing 5% per jaar).

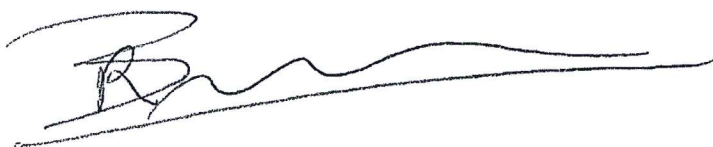
VASTSTELLING JAARREKENING 2017

De jaarrekening 2017 van de Stichting Vrienden van de Christelijke Blindenbibliotheek, Lectori Salutem, is goedgekeurd door het bestuur van de Stichting Vrienden in haar vergadering op 22 november 2018.

Het bestuur van de Stichting Vrienden,

A. Noordergraaf, voorzitter

drs. R. Brouwer MSc RA RC, penningmeester

E. van Voorden, secretaris

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Vrienden van de Christelijke Blindenbibliotheek, Lectori Salutem

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van het bestuur van Stichting Vrienden van de Christelijke Blindenbibliotheek, Lectori Salutem te Ermelo gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het bestuur van Stichting Vrienden van de Christelijke Blindenbibliotheek, Lectori Salutem per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de winst- en verliesrekening over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrienden van de Christelijke Blindenbibliotheek, Lectori Salutem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er

echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 22 november 2018

Van Ree Accountants

J.A. van Ginkel RA MSc